

Spørgeskema til FØJO's projektledere

Projekttitle: II.6 Fjerkræproduktionssystemer - Sundhed og Velfærd (PPS-HW)

Projektleder: Poul Sørensen

1. Markante hovedresultater:

Blandt de 6 forskellige afstamninger der har været sammenlignet parvis på besætningsniveau er der ikke nævneværdige forskelle hvad angår de direkte produktionsparametre, bortset fra Hellevad krydsningen der har et lidt lavere produktionspotentiale. Derimod ser vi en betydelig større forskel på fjerdragstens tilstand mod slutningen af en produktionsperiode blandt disse 5, dog med Hellevad krydsningen som den bedste. Dette er et nogenlunde billede af hvad vi også ser i den stationsafprøvning der er mere end halvvejs gennemført på Forskningscenter Foulum. Det overordnede billede er derfor, at der ikke umiddelbart er kandidater som er specielt velegnede til økologisk ægproduktion, men at der kan sorteres nogle fra der er dårligere end andre.

I de 10 besætninger der indgår i sundhedstesten er der stadig en betydelig dødelighed som følge af infektionssygdomme i halvdelen af flokkene. På det seneste har der optrådt den såkaldte Black Head der egentlig er en kalkunssygdom og ikke normalt rammer æglæggende høner. Det har dog vist sig at uheldige kombinationer af opdrætning og infektioner med endogene parasitter kan volde en del sygdom hos høneflokkene samtidig med de starter æglægningen. Det er indtrykket at en del af variationerne mellem flokkene skyldes kvaliteten af den forudgående opdrætning og det er ingen tvivl om at en større indsats på at få forbedret disse forhold er nødvendigt.

Den population af høner der gennem 6 generationer har været selekteret for mindre tendens til fjerpilning, har vist sig at have en betydelig bedre foderudnyttelse både direkte målt og efter korrektion for ægproduktion og kropvægt, hvilket dels skyldes det mindre varmetab gennem en bedre fjerdragst, men formentlig også ved en mindre basalt aktivitetsniveau. Det er forsåvidt positivt at hønerne gennem selektion for mindre tendens til fjerpilning samtidig bliver mindre aktive blot det ikke medfører andre uheldige elementer og det vil være en vigtig del af hvad vi skal koncentrere os om i den sidste del af projektperioden.

Fra forsøgene med slagtekyllinger er det vist, at brugen af siddepinde er forbundet med flere alvorlige brystblærer i den afstamning, der anvendes i den danske økologiske slagtekyllingeproduktion. Den forskningsmæssige indsats har været så lille i denne omgang at det mest har koncentreret sig om at pege på at der er problemer, men ikke særlig meget om hvordan de løses. vigtige elementer vil være om det hjælper med at ændre på siddepindenes form og placering eller man skal satse på nogle helt andre kyllinger som bedre tåler at være på siddepinde.

2.a Forslag til nye forskningsindsatser:

På Europæisk plan bør der iværksættes et avlsarbejde for æglæggende høner som tager udgangspunkt i genetisk tilpasning til det økologiske miljø. Samspelet mellem adfærd, herunder den genetiske baggrund for adfærd og sygdomsproblemer bør undersøges nærmere med henblik på bedre sundhed og lavere dødelighed i den økologiske ægproduktion. For slagtekyllinger er der særlige problemer som vedrører afstamninger og kødkvalitet.

2.b Begrundelse (perspektiv for økologisk jordbrug og fødevareproduktion):

Baggrunden er, at der har været flere forsøg, hvoraf DJF har deltaget i to, på at få et forskningsarbejde igang på EU/Europæisk plan som omfattede avl der inddrager de økologiske aspekter. Disse er begge gange strandet fordi det har været vanskeligt at få en tilstrækkelig sammenhæng i projektbeskrivelserne som EU's ekspertpaneler derfor ikke har fundet gode nok, det eneste man var tilfredse med var beskrivelsen af behovet for at der blev gjort noget. Problemet er at der har dannet sig tre skoler, som har en noget forskellig indgangsvinkel

- 1) De eksisterende avlsfirmaer som prøver sig lidt frem med det de selv har af forskellige linier, og som sådan set gerne vil være med, men det er på deres egne præmisser.
- 2) Den linie som DJF tegner der dels handler om at undersøge det avlsmateriale der allerede er der, men samtidig udvikle et avlsprogram der er baseret på at teste dyrene der skal selekteres i et økologisk miljø og hvor udvalgskriterierne i højere grad end under 1) vil være baseret på de udfordringer som hønerne møder i det økologiske miljø.
- 3) De mere dogmatiske økologer som har ideer om at anvende hvad de kalder gruppeavl, hvilket betyder, at hvert landbrug skal tage hånd om sin egen avl, hvorved man får dyr som er genetisk tilpasset netop sin egen bedrift. For hønernes vedkommende slipper man af med den meget skrappe selektion, som man ikke synes om, og så kan man lade hønen selv om at udruge og opdrætte sine kyllinger, hvilket er positivt fra en velfærds synsvinkel, men som har mange ulemper af hvilke den væsentligste at hønens æglægningskapacitet forringes betydeligt. Man mister endvidere det meget væsentlige element at man ikke kan udnytte heterosis effekten, og effektiviteten i den selektion der sker vil være meget begrænset

Den høje morbiditet og mortalitet i økologisk ægproduktion er en trussel for produktionsgrenen selv såvel som den økologiske landbrugsproduktion generelt.

3. Bemærkninger vedr. forskningens fremtidige organisation:

(F.eks. fordele og ulemper ved "center uden mure")

En tilstrækkelig slagkraftig avlsorganisation bør være baseret på de europæiske lande der kunne tænkes at drage fordel af et sådant arbejde, men ikke nødvendigvis koblet stærkt til de eksisterende avlsfirmaer.

Fra en forskningsmæssig synsvinkel synes et 'center uden mure' som en god og effektiv konstruktion.